

LUKKEDe ANLEGG GIR BEDRE KONTROLL

I tradisjonelle åpne anlegg er fisken bokstavelig talt overlatt til vær og vind, og både fisken og oppdretterne må tilpasse seg stadig skiftende miljøforhold. I lukkede anlegg vil fiskens miljø kunne holdes mye mer stabilt.

	Tradisjonelle merder	Flytende lukkede anlegg
Kontroll med lakselus	☹️	😊
Rømmingsrisiko	☹️	😊
Avfallsutslipp	☹️	😊
Medisinutslipp	☹️	😊
Førspill	☹️	😊
Ressursutnyttelse avfall	☹️	😊
Produksjonskontroll	☹️	😊

Myndighetene må stille langt strengere krav til oppdrettsnæringen. Undertegnende organisasjoner krever politiske grep for en omfattende utprøving og overgang til lukket oppdrettsteknologi.

Lukkede oppdrettsanlegg - nå!

Årlig rømmer flere hundre tusen oppdrettslaks

OPPDRETTSNÆRINGENS MILJØPROBLEMER

Oppdrettslaksen holdes i enorme grovmaskede notposer som sjøvannet fritt strømmer inn og ut av. Denne teknologien tillater at parasitter, bakterier og virus kan bevege seg fritt mellom oppdrettslaks og vill laksefisk i sjøen utenfor. Man vet at lakselus spredd fra alle oppdrettsanleggene langs kysten, kan ta livet av ville lakseunger og sjøørretunger på næringsvandring i sjøen.

Fordi oppdrettsanleggene ofte ligger i værharde omgivelser for at fisken skal få nok friskt vann, er de dessuten utsatt for skader under uvær. Årlig rømmer flere hundre tusen oppdrettslaks. Rømt oppdrettslaks som gyter i lakseelvene våre fører til at bestandene av villaks mister sin naturlige overlevelsessevne og egenart.

FAGMILJØENES DOM

Regjeringen og Stortinget har som mål at "oppdrettsnæringen skal drives miljømessig forsvarlig, og være tilpasset hensynet til havmiljø og biologisk mangfold". Slik er det ikke i dag.

Havforskningsinstituttet sa i 2011: "Det er middels eller høy sannsynlighet for at miljøeffektene av den norske oppdrettsnæringen er i strid med regjeringens bærekraftsstrategi for

oppdrettsnæringen, langs hele kysten fra Rogaland til Finnmark".

Riksrevisjonen sa i 2012: "miljøutfordringene i havbruksnæringen er så store at det kan konkluderes at veksten har skjedd i strid med Stortingets forutsetninger om en miljøtilpasset vekst"

TID FOR NYTENKNING

Som tiltak mot rømming og lakselus har man hittil satset på oppfisking av rømt oppdrettslaks, samt medikamentell og biologisk fjerning av lakselus. Dette er avbøtende tiltak som dessverre ikke har løst problemene. Derfor må man nå satse på løsninger som innebærer forebygging. Den sannsynligvis både enkleste og mest effektive løsningen innebærer overgang til flytende lukkede oppdrettsanlegg, der man har tette vegger mellom fisken inne i merdene og miljøet rundt.

For miljøet er det flere fordeler med lukkede anlegg:

- Man beskytter oppdrettsfisken mot lakselus ved å hente vann under lakseluslarvenes oppholdssted (under 25 meter). Kommer det ikke lus inn i anleggene kommer det heller ingen ut.
- Lukkede enheter er ikke avhengige av passiv vannutskiftning og kan legges på mindre eksponerte lokaliteter slik at rømmingsrisikoen reduseres vesentlig.
- Førespill og fiskeavføring kan samles opp i lukkede anlegg. Dette reduserer faren for lokal forurensing, og hindrer spredning av medikamentrester i forbindelse med sykdomsbehandling.
- For flytende lukkede oppdrettsanlegg kan man benytte store deler av dagens infrastruktur, og unngå større inngrep i kystlandskapet. Flytende lukkede anlegg kan lages i mange materialer, og selve konstruksjonen byr på små utfordringer.

Alle settefiskanlegg bruker i dag lukket teknologi (på land). De største produserer like mye fisk, målt i tonn, som man kan gjøre med én oppdrettskonsesjon i sjøen (1000 tonn). Periodevis går settefisken på fullt sjøvann, som oppdretterne pumper opp fra sjøen, og desinfiserer før bruk. Til sammenlikning blir det mye billigere å pumpe saltvann inn i tanker som allerede flyter i sjøen.

Flere produsenter av flytende lukkede anlegg driver i dag uttesting under norske forhold. Samtidig drives det allerede lukket produksjon i kommersiell skala i andre land. Tall fra denne produksjonen viser beskjedne energikostnader knyttet til pumping av vann, og at de totale produksjonskostnadene er konkurransedyktige sammenliknet med dem man har med tradisjonell merdteknologi.